YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

14 päivänä joulukuuta 2006 *

Asiassa C-97/05,

jossa on kyse EY 234 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Verwaltungsgericht Darmstadt (Saksa) on esittänyt 25.1.2005 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 23.2.2005, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Mohamed Gattoussi

vastaan

Stadt Rüsselsheim,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja P. Jann sekä tuomarit K. Lenaerts, J. N. Cunha Rodrigues, M. Ilešič ja E. Levits (esittelevä tuomari),

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

julkisasiamies: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
kirjaaja: hallintovirkamies B. Fülöp,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 9.3.2006 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Mohamed Gattoussi, edustajanaan Rechtsanwältin P. von Schumann,

– Saksan hallitus, asiamiehinään M. Lumma, C. Schulze-Bahr ja U. Bender,

– Kreikan hallitus, asiamiehinään G. Karipsiadis ja T. Papadopoulou,

– Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään G. Rozet ja V. Kreuschitz,

kuultuaan julkisasiamiehen 6.4.2006 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Tunisian tasavallan välisestä assosioinnista tehdyn Euro–Välimeri-sopimuksen, joka

on allekirjoitettu Brysselissä 17.7.1995 ja hyväksytty Euroopan yhteisön ja Euroopan hiili- ja teräsyhteisön puolesta 26.1.1998 tehdyllä neuvoston ja komission päätöksellä 98/238/EY, EHTY (EYVL L 97, s. 1; jäljempänä Euro–Välimeri-sopimus), 64 artiklan 1 kohdan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Tunisian kansalainen Mohamed Gattoussi ja Stadt Rüsselsheim (Rüsselsheimin kaupunki, Saksa) ja joka koskee Stadt Rüsselsheimin pormestarin päätöstä rajoittaa jälkikäteen asianomaiselle henkilölle, jolla oli toistaiseksi voimassa oleva työlupa ja joka työskenteli kyseisen päätöksen tekohetkellä, myönnetyn oleskeluluvan voimassaoloaikaa.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Euro–Välimeri-sopimus

3 Euro–Välimeri-sopimuksen VI osaston, jonka otsikko on "Yhteistyö yhteiskunnan ja kulttuurin aloilla", I lukuun, jonka otsikko puolestaan on "Työntekijöihin liittyviä määräyksiä", sisältyvän 64 artiklan sanamuoto on seuraava:

"1. Kukin jäsenvaltio myöntää työntekijöille, jotka ovat Tunisian kansalaisia ja työskentelevät sen alueella, sellaisen työoloja ja palkkaa [sekä irtisanomista] koskevan järjestelyn, jossa näitä työntekijöitä ei millään tavalla syrjitä sen oman maan kansalaisiin nähden.

2. Kaikkia tunisialaisia työntekijöitä, joilla on lupa tilapäisesti harjoittaa palkallista ammatillista toimintaa jonkin jäsenvaltion alueella, koskevat 1 kohdan määräykset työolosuhteiden ja palkkauksen osalta.

3. Tunisia myöntää saman järjestelyn sen alueella työskenteleville jäsenvaltioiden kansalaisille."

4 Euro–Välimeri-sopimuksen 66 artiklassa määrätään lisäksi seuraavaa:

"Tämän luvun määräyksiä ei sovelleta laittomasti vastaanottajamaan alueella oleskeleviin tai työssä oleviin sopimuspuolen kansalaisiin."

5 Euro–Välimeri-sopimuksen päätösasiakirjaan sisältyvässä mainitun sopimuksen 64 artiklan 1 kohdasta annetussa sopimuspuolten yhteisessä julistuksessa (jäljempänä yhteinen julistus) täsmennetään lisäksi seuraavaa:

"Syrjinnän poistamista irtisanomisessa koskevaa 64 artiklan 1 kohtaa ei voida soveltaa oleskeluluvan uusimisen saamiseksi. Oleskeluluvan saantia, uusimista tai kieltämistä säädellään ainoastaan kunkin jäsenvaltion lainsäädännöllä sekä – – kahdenvälisillä sopimuksilla."

6 Euro–Välimeri-sopimuksen 91 artiklan mukaan yhteinen julistus on erottamaton osa mainittua sopimusta.

Asian kannalta merkitykselliset Saksan oikeuden säännökset

7 Ulkomaalaislain (Ausländergesetz), sellaisena kuin se on 23.7.2004 julkaistuna (BGBl. 2004 I, s. 1842; jäljempänä AuslG), 12 §:n 2 momentissa säädetään seuraavaa:

"Oleskelulupa on määräaikainen tai laissa säädetyissä tapauksissa pysyvä. Jos jokin oleskeluluvan myöntämisen tai oleskeluluvan voimassaolon jatkamisen taikka oleskeluluvan voimassaoloajan määrittämisen välttämättömistä edellytyksistä lakkaa olemasta olemassa, määräaikaisen oleskeluluvan voimassaoloaikaa voidaan rajoittaa jälkikäteen."

8 AuslG:n 19 §:n 1 momentin mukaan siinä tapauksessa, että aviopuolisoiden yhteiselämä lakkaa, ulkomaalaisen aviopuolison oleskeluluvan voimassaoloa jatketaan hänen itsenäisen oleskeluoikeutensa perusteella muun muassa silloin, kun aviopuolisot ovat viettäneet yhteiselämää laillisesti Saksan liittotasavallassa vähintään kahden vuoden ajan tai kun sen välttämiseksi, että ulkomaalainen aviopuoliso joutuu kohtuuttomaan tilanteeseen, hänelle on annettava mahdollisuus jatkaa oleskeluaan, ellei hänelle voida myöntää pysyvää oleskelulupaa.

9 Sosiaaliturvalain (Sozialgesetzbuch) kolmannen kirjan, sellaisena kuin se on 24.3.1997 julkaistuna (BGBl. I, s. 594; jäljempänä SGB III), 284 §:n mukaan ulkomaalainen voi työskennellä ainoastaan työvoimaviranomaisen myöntämällä luvalla ja ulkomaalainen voidaan ottaa työhön ainoastaan, jos hänellä on tällainen lupa. Tämän saman pykälän 5 momentissa täsmennetään, että lupa voidaan myöntää vain siinä tapauksessa, että ulkomaalaisella on oleskelulupa.

Pääasian tosiseikat ja ennakkoratkaisukysymykset

10 Gattoussi avioitui 30.8.2002 Saksan kansalaisen kanssa. Saksan liittotasavallan Tunisissa sijaitseva suurlähetystö myönsi hänelle viisumin Saksaan matkustamista varten perheiden yhdistämisen perusteella.

11 Rüsselsheimin, joka oli kaupunki, johon aviopuolisot olivat päättäneet asettautua, pormestari myönsi 24.9.2002 Gattoussille oleskeluluvan, jonka voimassaoloaika oli kolme vuotta.

12 Darmstadtin työvoimatoimisto myönsi 22.10.2002 Gattoussille toistaiseksi voimassa olevan työluvan, jossa oli SGB III:n 284 §:n soveltamista koskeva maininta.

13 Gattoussi allekirjoitti 11.3.2003 vuoden mittaisen määräaikaisen työsopimuksen, jota jatkettiin myöhemmin 31.3.2005 saakka.

14 Gattoussin aviopuoliso ilmoitti Rüsselsheimin pormestarille, että hän oli asunut erossa miehestään 1.4.2004 lähtien, minkä jälkeen Rüsselsheimin pormestari rajoitti 23.6.2004 tekemällään päätöksellä Gattoussin oleskeluluvan voimassaoloaikaa siten, että se päättyi sinä päivänä, kun kyseinen päätös annettiin tiedoksi, ja tähän päätökseen sisältyi velvollisuus poistua välittömästi Saksasta Tunisiaan karkottamisen uhalla.

15 Tämä päätös perustui yhtäältä siihen seikkaan, että Gattoussille myönnetyn oleskeluluvan alkuperäistä perustetta ei ollut enää olemassa, koska hän ei asunut enää aviopuolisonsa kanssa, ja toisaalta siihen seikkaan, että toistaiseksi voimassa olevasta työluvasta ei Saksan oikeusjärjestyksen mukaan seuraa sellaista oikeutta ansiotyön ja oleskelun jatkamiseen, joka olisi oleskeluluvasta riippumaton ja siihen nähden ylemmänasteinen oikeus.

16 Mainitussa päätöksessä otettiin huomioon myös se, että Gattoussilla ei ole itsenäistä oleskeluoikeutta. Gatoussi ei nimittäin kyseisen päätöksen mukaan voi vedota AuslG:n säännöksiin yhtäältä, koska hän ei ole viettänyt aviopuolisonsa kanssa yhteiselämää Saksassa vähintään kahta vuotta eli lain edellyttämää aikaa, ja toisaalta, koska hän ei ole mainitussa laissa tarkoitetussa kohtuuttomassa tilanteessa.

17 Gattoussi ei voi kyseisen päätöksen mukaan vedota myöskään Euro–Välimeri-sopimukseen, koska tämän sopimuksen 64 artiklan 1 kohdassa määrätystä syrjintäkiellosta ei seuraa, että Tunisian kansalaisille olisi myönnettävä oleskeluoikeus.

18 Gattoussi teki tästä päätöksestä oikaisuvaatimuksen Darmstadtin Regierungspräsidiumiin ja vetosi siihen, että hän joutuu kohtuuttomaan tilanteeseen, jos hänen oleskelunsa Saksassa päätetään, koska siitä seuraisi, että hänen olisi vaikeaa tai jopa mahdotonta jatkaa yhteiselämää aviopuolisonsa kanssa ja maksaa takaisin häistä aiheutuneet velat.

19 Darmstadtin Regierungspräsidium hylkäsi Gattoussin oikaisuvaatimuksen valituksen 17.9.2004 tekemällään päätöksellä sillä perusteella, että hänelle ei voitu myöntää oleskeluoikeutta minkään kansallisen oikeuden säännöksen nojalla ja että Rüsselsheimin pormestari ei ollut ylittänyt harkintavaltaansa, kun hän teki päätöksen rajoittaa Gattoussin oleskeluluvan voimassaoloaikaa.

20 Gattoussi nosti tästä jälkimmäisestä päätöksestä kanteen Verwaltungsgericht Darmstadtissa (Darmstadtin hallinto-oikeus), ja hän katsoi kanteessaan, että koska hän on päätoimisessa ansiotyössä Saksassa ja omaksunut täysin tämän maan tavat ja koska hän aikoo avioitua uudelleen Saksassa avioliittonsa päättymisen jälkeen, paluu Tunisiaan merkitsisi, että hän joutuu taloudellisesti ja perhesuhteiden kannalta kohtuuttomaan tilanteeseen.

21 Verwaltungsgericht Darmstadt on tämän kanteen käsittelyn yhteydessä esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat neljä kysymystä:

"1) Onko – – Euro–Välimeri-sopimuksen – – 64 artiklalla oleskeluoikeuteen liittyviä vaikutuksia?

2) Siinä tapauksessa, että ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi: Voidaanko – – Euro–Välimeri-sopimuksen 64 artiklassa olevasta syrjintäkiellosta johtaa sellainen oleskeluoikeuteen liittyvä oikeudellinen asema, joka estää rajoittamasta oleskeluoikeuden voimassaoloaikaa, kun Tunisian kansalaisella on toistaiseksi voimassa oleva työlupa, hän tekee tosiasiallisesti työtä ja hänellä on ulkomaalaislainsäädäntöön perustuvan päätöksen tekohetkellä määräaikainen oleskeluoikeus?

3) Siinä tapauksessa, että toiseen kysymykseen vastataan myöntävästi: Voidaanko – – Euro–Välimeri-sopimuksen 64 artiklan syrjintäkieltoon perustuvaa oleskeluoikeuteen liittyvää oikeudellista asemaa määritettäessä ottaa huomioon ulkomaalaislainsäädäntöön perustuvan, voimassaoloajan rajoittamista koskevan päätöksen tekemisen jälkeinen ajankohta?

4) Siinä tapauksessa, että kolmanteen kysymykseen vastataan myöntävästi: Onko valtion oikeutetun intressin suojeluun vedottaessa sovellettava EY 39 artiklan 3 kohdassa vahvistettuja periaatteita?"

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

22 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee ennakkoratkaisukysymyksissään, joita on tarkasteltava yhdessä, onko pääasiassa sovellettava yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-416/96, El-Yassini, 2.3.1999 antamassa tuomiossa (Kok. 1999, s. I-1209) omaksumaa ratkaisua, joka koski Rabatissa 27.4.1976 allekirjoitetun ja 26.9.1978 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 2211/78 (EYVL L 264, s. 1) yhteisön puolesta hyväksytyn Euroopan talousyhteisön ja Marokon kuningaskunnan välisen yhteistyösopimuksen (jäljempänä ETY–Marokko-sopimus) 40 artiklan ensimmäisen kohdan tulkintaa, ja erityisesti ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee, onko Euro–Välimeri-sopimuksen 64 artiklan 1 kohta esteenä sille, että vastaanottava jäsenvaltio rajoittaa sellaisen Tunisian kansalaisen oleskeluluvan voimassaoloaikaa, jolle kyseinen valtio on myöntänyt määräaikaisen oikeuden oleskella alueellaan ja toistaiseksi voimassa olevan oikeuden olla siellä ansiotyössä, kun kyseisen henkilön oleskeluoikeuden alkuperäinen peruste on lakannut olemasta olemassa ennen hänen oleskelulupansa voimassaolon päättymistä.

23 Jotta ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle voidaan antaa hyödyllinen vastaus, on ensinnäkin tutkittava, voiko yksityinen oikeussubjekti vedota jäsenvaltion tuomioistuimissa Euro–Välimeri-sopimuksen 64 artiklan 1 kohtaan, ja mikäli tähän kysymykseen vastataan myöntävästi, on määritettävä kyseisessä määräyksessä vahvistetun syrjintäkiellon periaatteen soveltamisala.

Euro–Välimeri-sopimuksen 64 artiklan 1 kohdan välitön oikeusvaikutus

24 On todettava, että koska kysymystä Euro–Välimeri-sopimuksen määräysten vaikutuksesta kyseisen sopimuksen osapuolten oikeusjärjestyksessä ei ole käsitelty tässä sopimuksessa, yhteisöjen tuomioistuimen tehtävänä on päättää tästä kysymyksestä samalla tavoin kuin kaikista muistakin tulkintakysymyksistä, jotka

koskevat sopimusten soveltamista yhteisössä (ks. vastaavasti mm. asia C-149/96, Portugali v. neuvosto, tuomio 23.11.1999, Kok. 1999, s. I-8395, 34 kohta ja asia C-265/03, Simutenkov, tuomio 12.4.2005, Kok. 2005, s. I-2579, 20 kohta).

25 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yhteisöjen kolmansien valtioiden kanssa tekemässä sopimuksessa olevalla määräyksellä on katsottava olevan välitön oikeusvaikutus, kun se sanamuotonsa sekä sopimuksen tarkoituksen ja luonteen perusteella sisältää selvän ja täsmällisen velvoitteen, jonka täytäntöönpano tai oikeusvaikutusten syntyminen ei edellytä muita toimenpiteitä (ks. vastaavasti mm. asia C-63/99, Gloszczuk, tuomio 27.9.2001, Kok. 2001, s. I-6369, 30 kohta; asia C-171/01, Wählergruppe Gemeinsam, tuomio 8.5.2003, Kok. 2003, s. I-4301, 54 kohta ja em. asia Simutenkov, tuomion 21 kohta).

26 Ensinnäkin Euro–Välimeri-sopimuksen 64 artiklan 1 kohdan sanamuodon osalta on selvää, että kyseinen määräys on sanamuodoltaan lähes sama kuin ETY–Marokko-sopimuksen 40 artiklan ensimmäinen kohta, ja siinä ainoastaan ulotetaan syrjintäkiellon periaate koskemaan irtisanomista. Yhteisöjen tuomioistuin on todennut, että mainitun 40 artiklan ensimmäisellä kohdalla voidaan katsoa olevan välitön oikeusvaikutus, sillä se täyttää tätä koskevat edellytykset (em. asia El-Yassini, tuomion 27 kohta).

27 Toiseksi Euro–Välimeri-sopimuksen tarkoituksen ja luonteen osalta on korostettava, että mainitun sopimuksen 96 artiklan 2 kohdan mukaan kyseinen sopimus korvaa Euroopan talousyhteisön ja Tunisian tasavallan yhteistyösopimuksen, joka on hyväksytty yhteisön puolesta Euroopan talousyhteisön ja Tunisian tasavallan yhteistyösopimuksen tekemisestä 26.9.1978 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 2212/78 (EYVL L 265, s. 2; jäljempänä ETY–Tunisia-sopimus), ja että Euro–Välimeri-sopimus on yhdenmukainen ETY–Tunisia-sopimuksen kanssa, koska sen tarkoituksena on muun muassa edistää yhteistyötä talouden, yhteiskunnan, kulttuurin ja rahoituksen alalla. ETY–Tunisia-sopimus oli puolestaan pääasiallisesti samansisältöinen kuin ETY–Marokko-sopimus, jonka tarkoituksen ja luonteen osalta yhteisöjen tuomioistuin on todennut, että ne ovat erityisesti työvoima-

asioiden alalla sopusoinnussa kyseisen sopimuksen 40 artiklan ensimmäisen kohdan sanamuodosta seuraavan välittömän oikeusvaikutuksen kanssa (ks. em. asia El-Yassini, tuomion 28–31 kohta). Näin on sitäkin suuremmalla syyllä, koska toisin kuin ETY–Marokko-sopimuksessa, Euro–Välimeri-sopimuksessa perustetaan sen 1 artiklan 1 kohdan mukaan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden ja Tunisian välinen assosiointi.

28 Näin ollen on todettava, että Euro–Välimeri-sopimuksen 64 artiklan 1 kohdalla on välitön oikeusvaikutus.

Euro–Välimeri-sopimuksen 64 artiklan 1 kohdan soveltamisala

29 Aluksi on muistutettava, että yhteisöjen tuomioistuin totesi edellä mainitussa asiassa El-Yassini antamassaan tuomiossa, että asiaa ratkaistaessa voimassa olleen yhteisön oikeuden mukaan ETY–Marokko-sopimuksen 40 artiklan ensimmäistä kohtaa oli tulkittava siten, että sillä ei lähtökohtaisesti estetä sitä, että vastaanottava jäsenvaltio kieltäytyy uudistamasta sellaisen Marokon kansalaisen oleskelulupaa, jolle se on antanut luvan tulla alueelleen ja työskennellä siellä, koko siksi ajaksi, jona asianomaisella on valtiossa kyseinen työpaikka, silloin kun alkuperäistä perustetta oleskeluoikeuden myöntämiselle ei ole enää olemassa hetkellä, jolloin hänen oleskelulupansa voimassaolo päättyy. Yhteisöjen tuomioistuin täsmensi, että asia olisi toisin, jos kyseinen kieltäytyminen vaikuttaisi siten, että tietyssä jäsenvaltiossa myönnetty oikeus, jonka mukaan asianomainen saa tosiasiallisesti tehdä työtä ja jonka toimivaltaiset kansalliset viranomaiset ovat asianmukaisesti myöntäneet työluvalla, jonka voimassaolo on pidempi kuin oleskeluluvan, asetettaisiin kyseenalaiseksi muilla perusteilla kuin kyseisen valtion oikeutetun intressin suojelulla eli muilla kuin yleiseen järjestykseen tai turvallisuuteen taikka kansanterveyteen liittyvillä syillä (em. asia El-Yassini, tuomion 67 kohta).

30 Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että pääasian olosuhteet ovat rinnastettavissa yhteisöjen tuomioistuimen edellä mainitussa asiassa El-Yassini tarkastelemiin olosuhteisiin.

31 Molemmissa näissä asioissa vastaanottava jäsenvaltio on nimittäin rajoittamalla oleskeluoikeutta ajallisesti rajoittanut kolmannen maan asukkaan oikeutta työskennellä, vaikka tämä oikeus on myönnetty työluvalla kyseiselle kolmannen maan kansalaiselle.

32 Saksan hallitus tuo kuitenkin esiin tiettyjä Euro–Välimeri-sopimuksen 64 artiklan 1 kohdan ja ETY–Marokko-sopimuksen 40 artiklan ensimmäisen kohdan välisiä eroja, jotka ovat kyseisen hallituksen mukaan esteenä sille, että jälkimmäisen määräyksen osalta edellä mainitussa asiassa El-Yassini hyväksytty tulkinta hyväksytään myös mainitun 64 artiklan 1 kohdan osalta.

33 Yhtäältä yhteinen julistus Euro–Välimeri-sopimuksen 64 artiklan 1 kohdasta ilmentää Saksan hallituksen mukaan kyseisen sopimuksen sopimuspuolten tahtoa estää se, että Tunisian kansalaiset nojautuvat kyseisessä artiklassa määrättyyn syrjintäkieltoon saadakseen oleskeluoikeuden.

34 Toisaalta mainitulla määräyksellä ei sen sanamuodon, tehokkaan vaikutuksen ja rakenteen johdosta voida tunnustaa olevan oikeusvaikutuksia Tunisian kansalaisten oleskeluoikeuteen.

35 Kuten Saksan hallitus korostaa, Euro–Välimeri-sopimuksen 64 artiklan 1 kohdan sanamuodosta jo itsessään ja siihen liittyvästä yhteisestä julistuksesta ilmenee, ettei kyseisellä määräyksellä sellaisenaan ole tarkoituksena säännellä Tunisian kansalaisten oikeutta oleskella jäsenvaltioissa.

36 Näin ollen on todettava samaan tapaan kuin yhteisöjen tuomioistuin totesi ETA–Marokko-sopimusta koskeneessa edellä mainitussa asiassa El-Yassini, että koska Euro–Välimeri-sopimuksen tarkoituksena ei ole työntekijöiden vapaan liikkuvuuden

toteuttaminen, siinä ei lähtökohtaisesti kielletä jäsenvaltiota toteuttamasta toimenpiteitä, jotka koskevat sellaisen Tunisian kansalaisen oleskeluoikeutta, jolle jäsenvaltio on alun perin antanut luvan tulla alueelleen ja työskennellä siellä (em. asia El-Yassini, tuomion 58–62 kohta).

37 Se seikka, että tällainen toimivaltaisten kansallisten viranomaisten toimenpide pakottaa asianomaisen henkilön päättämään työsuhteensa vastaanottavassa jäsenvaltiossa ennen työnantajan kanssa tehdyssä sopimuksessa sovittua määräaikaa, ei pääsääntöisesti ole omiaan vaikuttamaan kyseiseen tulkintaan (em. asia El-Yassini, tuomion 63 kohta).

38 Toisin kuin Saksan hallitus väittää, tästä tulkinnasta ei kuitenkaan seuraa, että Tunisian kansalainen ei voisi missään tapauksessa nojautua Euro–Välimeri-sopimuksen 64 artiklan 1 kohdassa määrättyyn syrjintäkieltoon riitauttaakseen jäsenvaltion toteuttaman toimenpiteen, jolla rajoitetaan hänen oleskeluoikeuttaan.

39 Ei näet voida hyväksyä, että jäsenvaltiot määräävät Euro–Välimeri-sopimuksen 64 artiklan 1 kohdassa määrätyn syrjintäkiellon soveltamisesta rajoittamalla sen tehokasta vaikutusta valtionsisäisen oikeuden säännöksin. Yhtäältä tällainen mahdollisuus merkitsisi sitä, että yhteisön ja sen jäsenvaltioiden tekemää sopimusta rikotaan, ja toisaalta sillä vaarannettaisiin kyseessä olevan periaatteen yhdenmukainen soveltaminen.

40 Kuten yhteisöjen tuomioistuin on jo todennut, erityisesti jos vastaanottava jäsenvaltio on alun perin myöntänyt siirtotyöläiselle työskentelyn osalta täsmällisiä oikeuksia, jotka ovat laajempia kuin ne oikeudet, jotka tämä valtio on myöntänyt kyseiselle henkilölle oleskelun osalta, se ei voi kyseenalaistaa tämän työntekijän tilannetta syillä, jotka eivät liity valtion oikeutetun intressin, kuten yleisen järjestyksen tai turvallisuuden taikka kansanterveyden, suojaamiseen (em. asia El-Yassini, tuomion 64, 65 ja 67 kohta).

41 Tältä osin vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yleisen järjestyksen käsite edellyttää, että kyse on perustavanlaatuista yhteiskunnan etua uhkaavasta todellisesta ja riittävän vakavasta vaarasta (ks. vastaavasti asia 36/75, Rutili, tuomio 28.10.1975, Kok. 1975, s. 1219, Kok. Ep. II, s. 495, 28 kohta; asia C-340/97, Nazli, tuomio 10.2.2000, Kok. 2000, s. I-957, 57 kohta ja asia C-459/99, MRAX, tuomio 25.7.2002, Kok. 2002, s. I-6591, 79 kohta).

42 Kun otetaan huomioon luottamuksensuojan ja oikeusvarmuuden periaatteet, 40 kohdassa mainittua arviointiperustetta on noudatettava sitä suuremmalla syyllä silloin, kun vastaanottava jäsenvaltio on rajoittanut oleskelulupaa jälkikäteen, kuten esillä olevassa asiassa.

43 Kaikesta edellä esitetystä seuraa, että Euro–Välimeri-sopimuksen 64 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että se voi vaikuttaa Tunisian kansalaisen oikeuteen oleskella jäsenvaltion alueella, kun tämä jäsenvaltio on asianmukaisesti myöntänyt kyseiselle Tunisian kansalaiselle luvan työskennellä siellä ajanjakson, joka ylittää hänen oleskelulupansa voimassaoloajan.

Oikeudenkäyntikulut

44 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä yhteisöjen tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Tunisian tasavallan välisestä assosioinnista tehdyn Euro–Välimeri-sopimuksen, joka on allekirjoitettu Brysselissä 17.7.1995 ja hyväksytty Euroopan yhteisön ja Euroopan hiili- ja teräsyhteisön puolesta 26.1.1998 tehdyllä neuvoston ja komission päätöksellä 98/238/EY, EHTY, 64 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että se voi vaikuttaa Tunisian kansalaisen oikeuteen oleskella jäsenvaltion alueella, kun tämä jäsenvaltio on asianmukaisesti myöntänyt kyseiselle Tunisian kansalaiselle luvan työskennellä siellä ajanjakson, joka ylittää hänen oleskelulupansa voimassaoloajan.

Allekirjoitukset